

En un altre article de l'*Eco*,⁽⁷⁾ datat el maig de 1933, llegim que Francesc Mirabent tenia l'estudi al carrer Montaner, prop de la Bonanova, i realitzava el pergamí de l'homenatge que tributava la feligresia de la basílica de la Mercè al seu ecònom, el Rn. Salvador Barone i Rovira, nat a l'Arboç, el 1871. Aleshores a la Junta d'Obra de la basílica de la Mercè hi figurava un altre sitgetà, Francesc Ferret i Obrador.⁽⁸⁾

Possiblement aquesta és la referència més directa que permet establir una relació de Mirabent amb la vila de l'Arboç, més concretament amb les pintures de la vida de sant Antoni de la capella de l'hospital. La relació amb el Rn. Salvador Barone a Barcelona fa pensar que aquest li proposés fer les pintures de la capella de sant Antoni de l'hospital.

Francesc Mirabent també fou poeta. L'any 1898, l'editorial L'Avenç li publicava el poemari *Brots de romaní* i el 1904 l'obra en vers de 15 pàgines intitulada *La Mare de Déu del Born. Llegenda catalana*, de la qual se'n féu una edició el 1925.⁽⁹⁾

NOTES

- (1) COLL MIRABENT, Isabel (1979), "Josep Mirabent i Gatell, pintor del segle XIX", a *Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans*, núm. 13, any IV, Sitges.
- (2) http://www.sitgeshotels.com/sitges/hotel_celimar_huesped_del_mar/sitges_es_libro60.html. Capítol "Nuestro tiempo (cuarta parte). I Los pintores", p. 60
- (3) OJUEL, Maria, "El concurs municipal d'arquitectes i decoració de Barcelona (1899-1939)", a *Revista d'Art*, 2006-2007, núm. 6-7.
- (4) Web *Viquipèdia*, concurs d'edificis artístics.
- (5) *La Vanguardia*, 29-VI-1915, p. 3. Any XXXIV, núm 15.301
- (6) *Eco* núm. 2.449, de 30-4-1933.
- (7) *Eco* núm. 2.453, de 28-5-1933.
- (8) *Eco* núm. 2.453, de 28-5-1933.
- (9) Ed. Arts Gràfiques Cerveto.

Josep M. Llantet

EL GOIG DE VIURE COM A PROPOSTA DIALÈCTICA, EL PREGÓ ERUDIT DE FONTXO BLANC

El pregó de Fontxo (Francesc) Blanc a la festa major de Vilafranca del 28 d'agost del 2007⁽¹⁾ constitueix un curiós exercici d'erudició literària, lamentablement ben poc habitual en aquest tipus de predicots, que mereix una consideració específica potser més pels aspectes formals erudits que ens proposa, amb alguns exercicis de veritable virtuosisme metafòric, que pel seu contingut de glosa del goig de viure; en qualsevol cas, una glosa sempre propera a allò que el mestre Milà⁽²⁾ en deia l'estètica subjectiva en l'home, com a espectador de la bellesa real (estètica subjectiva passiva) o com a productor de noves belleses (estètica subjectiva activa). És ben cert que es tracta d'una prosa de trona, farcida de noms propis i de referències a personatges de la vila penedesenca, però també ho és el fet de trobar-nos davant un dels pocs pregons de les darreres dècades que es mereix una lectura atenta i, en alguns moments, també una interpretació amb doble sentit. Aquí proposem sols alguna de les diverses lectures que sens dubte té el discurs, i qui sigui frare que prengui candela.

Així les coses, el predicador vol remarcar d'entrada la brevetat del temps, "...ens penedirem de no haver collit, de no haver fruit, de no haver esmunyit fins a l'última gota cada hora, cada dia...",⁽³⁾ després d'haver-se referit a la festa com a "repicó i clímax"⁽⁴⁾ de les festes majors dels Països Catalans, en una imatge bessona que fa evident la doble perspectiva –el repicó sacre i el climateri profà– que dibuixa tot el sentit del conjunt dels dies de celebració. En alguns moments de la prèdica, però, sacre i

profà es donen la mà ja que *“Ho garanteix el sant: l’epopeia i els amors-passió perviuran.”*⁽⁵⁾

És així que mossèn Blanc proposa cinc elements de collita: la llum, l’entusiasme, el color, la veritat i l’emoció, que es volen correspondre a les cinc jornades de la festa oficial, que observats així podrien ajustar-se al 29 d’agost (la llum del foc), el 30 (l’entusiasme de les gestes castelleres), el 31 (el color dels balls), l’1 de setembre (la veritat de les acaballes) i el 2 (l’emoció del record), tot i que ell prefereix definir-les com a cinc virtuts⁽⁶⁾ a les que sols oposa *“...el viure ordinari (dur i egoista)...”*⁽⁷⁾ i, a més, ens assegura que pot presentar gradacions diverses. Més enllà, al parlament s’insistirà en aquesta línia argumental que justifica el “carpe diem” i crida a *“recuperar la plenitud del Paradís Perdut”*,⁽⁸⁾ així, a Vilafranca, sant Fèlix *“...el traïem i ensenyem per necessitat de capgirar la prosa, de bandejar les hipoteques de cada dia amb els Romanticismes dels Dies Extraordinaris.”*⁽⁹⁾

Més endavant, insistirà en el joc de les antítesis entre el sacre i el profà, *“...la metamorfosi de la monòdia ascètica dins la capella en la dionisiaca apoteosi de la multiplicitat i la simultaneïtat...”*⁽¹⁰⁾ que pot esdevenir antítesi amb història entre el temps dels balls que cobraven i l’actual *“...sublimant la set de participació i d’integració, la set de pertinença i particularitat...”*⁽¹¹⁾

Amb anterioritat el predicament ha passat, però, per les velles imatges del passat antitètic de la Vilafranca del blat i la Vilafranca de la vinya. I més enllà, també a parells, el pregoner està disposat a fer-nos dues propostes metafòriques: la diada casteller de sant Fèlix com a Diada Nacional Castellera i la senyera estelada com a *“reina per uns dies”*.⁽¹²⁾ El complement arriba més endavant amb el català, *“...la llengua de la igualtat comunitària i ciutadana...”*⁽¹³⁾ i des dels referents del passat ens fa una proposta de futur.

“...els nostres avantpassats van haver de lluitar per afranquir-se / alliberar-se de les servituds feudals [...] mai més súbdits mesells, sempre fermes ciutadans!”⁽¹⁴⁾

En el fons, però, l’estiu pot ser interpretat –sota el seu punt de vista– com un viatge, iniciàtic o renovat, un periple casteller sempre neguitejador, *“...el viatge d’anada cap a sant Fèlix [...] desvetlla tot el complex d’esperances i temences davant la perspectiva dels més grans compromisos / reptes a plaça.”*⁽¹⁵⁾

Si es tracta d’entrar en les consideracions ètiques i estètiques del sant, els adjectius i epítets van a doll: *“Un sant elegantment humil [...] que es garbella en igualitarisme comunitari”*,⁽¹⁶⁾ i més endavant insisteix en *“l’elegant i corprenedora humilitat del nostre sant”*⁽¹⁷⁾ amb voluntat d’atribuir-li en la seva indumentària les virtuts costumistes dels Castellers de Vilafranca. Algunes vegades, però, Fontxo Blanc sap quedar-se als peus de la imatge tot elucubrant hipèrboles en considerar que *“els castellers de galeres sou el pedestal del martirologi”*,⁽¹⁸⁾ i en altres moments ens proposa una interpretació del sentit del rostre del patró amb *“...aquella carona tan serenament i decidida consirosa, de pensament absorbit per la consciència dels obstacles que de cap manera no aturaran el seu programa ètic i èpic.”*⁽¹⁹⁾

La cloenda del sermó és una síntesi / esquema de l’essència conceptual de la festa, de manera que hi tornarem a trobar la crida a *“...la gran oportunitat de l’any a la imaginació i el coratge romàntics...”*⁽²⁰⁾ que ja havia assenyalat amb anterioritat, així com ho havia fet amb l’amenaça de com passat festes *“...pot retornar la duresa i l’egoisme...”*.⁽²¹⁾ La cridòria de cloenda és enardidora del goig de viure en una proposta de triple execució: *“...amarem-nos de llum, enlaïrem-nos d’entusiasme, arrauxem-nos de vitalitat i emoció.”*⁽²²⁾

Tot plegat és reversible a una proposta numèrica. Vegem-ho: cinc dies, cinc virtuts (la llum, l'entusiasme, el color, la veritat, l'emo-ció), quatre referents nacionals (la Vilafranca del blat / de la vinya, els castellers, el català, la ciutadania), tres exhortacions (amarar-se, enlairar-se, arrauxar-se), dues oposicions (sacre versus profà o repicó versus clímax) i el caire unitari, però també polisèmic, del màrtir sant Fèlix coronant una única proesa espiritual, la del goig de viure.

NOTES

- (1) Esmentem sempre la seva versió completa i revisada les pàgines del setmanari *El 3 de Vuit* del 7 de setembre, pp. 24 a 27.
- (2) MILÀ I FONTANALS, Manuel. *Estètica*, a *Obras completas*, vol. I, Barcelona 1888, p. 59.
- (3) *El 3 de Vuit*, p. 24.
- (4) Ibid, p. 24.
- (5) Ibid, p. 26.
- (6) Ibid, p. 24.
- (7) Ibid, p. 24.
- (8) Ibid, p. 26.
- (9) Ibid, p. 25.
- (10) Ibid, p. 25.
- (11) Ibid, p. 25.
- (12) Ibid, p. 24. La referència no es pot entendre en la seva totalitat si no es recorda que "Reina por un día" va ser un programa, per altra banda prou carrincló, de la televisió franquista dels anys seixanta.
- (13) Ibid, p. 26.
- (14) Ibid, p. 27.
- (15) Ibid, p. 24.
- (16) Ibid, p. 26.
- (17) Ibid, p. 26.
- (18) Ibid, p. 26.
- (19) Ibid, p. 27.
- (20) Ibid, p. 27.
- (21) Ibid, p. 28.
- (22) Ibid, p. 28.